

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Witkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Maria Pietkun

SSA Artur Tomanek

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2019 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku [REDAKTOWANE]

przy udziale [REDAKTOWANE]

w trybie protestu wyborczego

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu, Wydział I Cywilny

z dnia 19 listopada 2018 r., sygn. akt I Ns 365/18

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Maria Pietkun

SSA Jacek Witkowski

SSA Artur Tomanek

UZASADNIENIE

W dniu 25.10.2018 r. został wniesiony protest wyborczy. Podpisał go w imieniu [REDAKTOWANE]. Dnia 26.10.2018 r. do Sądu Okręgowego w Opolu wpłynęło kolejne pismo [REDAKTOWANE] od którego treścią podpisał się [REDAKTOWANE]

Pismem sądowym z dnia 05.11.2018 r., osoba podpisana pod protestem – [REDAKTOWANO] została wezwana do sprecyzowania pisma z dnia 25.10.2018 r., wobec treści art. 82 § 2 i § 5 k.wyb., czy protest wyborczy został wniesiony przez [REDAKTOWANO] jak wskazywane jest to w pi-smach, czy też wnosi go [REDAKTOWANO] w swoim własnym imieniu – w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia protestu bez dalszego biegu.

W dniu 15.11.2018 r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo, w którym oświadczono, iż protest wyborczy jest złożony przez [REDAKTOWANO]

Postanowieniem z dnia 19.11.2018 r. Sąd Okręgowy w Opolu na podstawie art. 393 § 2 k.wyb. protest [REDAKTOWANO] pozostawił bez dalszego biegu.

Uczył tak dlatego bowiem zgodnie z treścią art. 82 § 1 ustawy z dnia 05.01.2011 r. Kodeks wyborczy przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom określonego w rozdziale XXXI kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Osobą uprawnioną do wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w art. 82 § 1 lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów jest wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, przewodniczący właściwej komisji wyborczej i pełnomocnik wyborczy (§ 2 i 5).

W niniejszej sprawie wobec wątpliwości kto składa protest wyborczy Sąd wezwał osobę podpisaną pod protestem do wyjaśnienia tej kwestii, wskazując i cytując

jednocześnie odpowiedni przepis kodeksu wyborczego (art. 82 § 2 i § 5), tak by umożliwić poprawne skonstruowane odpowiedzi. W odpowiedzi nadal wskazano, iż protest został złożony przez [REDAKTOWANE]

To biorąc pod uwagę i kierując się treścią art. 393 § 2 k.wyb., z uwagi na brak legitymacji komitetów wyborczych do składania protestów wyborczych, Sąd Okręgowy protest wyborczy pozostawił bez dalszego biegu na podstawie art. 382 § 2 kodeksu wyborczego w zw. z art. 82 § 2 i § 5 k.wyb., jako wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną.

Rozstrzygnięcie to zaskarżyła pełnomocnik wnioskodawcy, wnosząc o uchYLENIE zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o merytoryczne rozstrzygnięcie protestu poprzez stwierdzenie nieważności wyboru radnego w [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] ponieważ okoliczności stanowiące podstawę protestu miały wpływ na wynik wyborów w tym okręgu oraz o stwierdzenie wygaśnięcia mandatu radnego wybranego w tym okręgu z jednoczesnym postanowieniem o przeprowadzeniu ponownych wyborów.

Sąd Apelacyjny zważył:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie Sąd Okręgowy pozostawił protest skarżącego bez dalszego biegu, albowiem nie spełnia on warunków formalnych z art. 392 § 2 w zw. z art. 82 § 1 ustawy z dnia 05.01.2011 r. (Dz. U. z 2011 r., Nr 21, poz. 112 ze zm.). Innymi słowy wniesiony protest – niezależnie od podnoszonych w nim zarzutów – nie spełniał przesłanek warunkujących możliwość jego merytorycznego rozpoznania.

Trafnie też Sąd Okręgowy rozważał, że zgodnie z art. 82 § 1 kodeksu wyborczego przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Protest wyborczy, stanowiący w zasadzie wniosek wszczynający nieprocesowe postępowanie sądowe, powinien czynić zadość warunkom przewidzianym dla tego rodzaju pisma procesowego. W odniesieniu do wymogów, jakie powinien spełniać protest wyborczy ustawa ta ogranicza się jedynie do wskazania jego podstawowych warunków w postaci: sformułowania zarzutów i wskazania dowodów na ich poparcie (art. 392 § 1 i § 2 kodeksu wyborczego). Z tego względu dla rozstrzygnięcia, jakim warunkom formalnym powinien odpowiadać protest wyborczy, aby można go było następnie ocenić merytorycznie, należy odwołać się do przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, tj. art. 511 § 1 k.p.c., gdzie wskazano, że wniosek o wszczęcie postępowania powinien czynić zadość przepisom o pozwie, z tą zmianą, że zamiast pozwanego należy wymienić zainteresowanych w sprawie. Podobnie jak pozew, wniosek jest pismem procesowym kwalifikowanym (szczególnym). Wobec tego musi spełniać obligatoryjne warunki formalne wymagane dla każdego pisma procesowego (art. 126-128 k.p.c.), a nadto zawierać dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie (art. 187 § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2).

Pozostając w nurcie tych rozważań, zaakcentować trzeba, że protest wyborczy musi pochodzić od podmiotu uprawnionego do jego złożenia.

W realiach niniejszej sprawy mamy do czynienia z instytucją braku legitymacji procesowej, czyli posiadania prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa (tu: złożenia wniosku – protestu), a jego brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej.

Brak legitymacji procesowej (czynnej lub biernej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W odróżnieniu od zdolności sądowej i zdolności procesowej k.p.c. nie zawiera definicji legalnej legitymacji procesowej. W nauce prawa postępowania cywilnego, jak i w praktyce sądowej przyjmuje się jednak na ogół, że legitymacja procesowa jest właściwością podmiotu, w stosunku do którego sąd może rozstrzygnąć o istnieniu albo nieistnieniu indywidualno-konkretnej normy prawnej przytoczonej w powództwie. Podmiotami posiadającymi legitymację procesową są np.

podmioty posiadające interes prawny w ustaleniu istnienia albo nieistnienia prawa lub stosunku prawnego, którego nie są podmiotem. Legitymacja procesowa jest więc zawsze powiązana z normami prawa materialnego. Sąd rozpoznający sprawę dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy a stwierdziwszy jej brak (zarówno czynnej, jak i biernej), zamyka rozprawę i wydaje wyrok oddalający powództwo.

Biorąc pod uwagę odmienności proceduralne, jakie wiążą się z postępowaniem w trybie wyborczym – słusznie Sąd Okręgowy orzekł o pozostawieniu wniesionego protestu bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 393 k.wyb. sąd okręgowy rozpoznaje protesty wyborcze w postępowaniu nieprocesowym, w ciągu 30 dni po upływie terminu do wnoszenia protestów. Natomiast w myśl § 2 tegoż przepisu sąd okręgowy pozostawia bez dalszego biegu protest wyborczy wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 82 § 1 i art. 392.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy wobec wątpliwości kto składa protest wyborczy wezwał osobę podpisaną pod protestem do wyjaśnienia tej kwestii, wskazując i cytując jednocześnie odpowiedni przepis kodeksu wyborczego (art. 82 § 2 i § 5), tak by umożliwić poprawne sformułowanie odpowiedzi. Udzielona przez pełnomocnika wnioskodawcy odpowiedź przesądziła o pozostawieniu protestu bez dalszego biegu.

Zauważenia wymaga, że inicjując postępowanie z trybie wyborczym wnioskodawca winien wskazać bądź to na popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom bądź też na naruszenie przepisów kodeksu wyborczego, o których mowa w przepisach trafnie przywołanych przez Sąd Okręgowy. Obowiązkiem skarżącego jest także uczynić zadość typowym, ogólnym wymogom stawianym pismom procesowym.

Jednym z tych wymogów jest posiadanie legitymacji procesowej, a obowiązkiem tym skarżąca uchybiła.

Braku powyższego nie konwalidowałoby nawet złożenie na etapie postępowania zażaleniowego wymaganego oświadczenia, bowiem uzupełnione zostałoby ono dopiero na etapie wniesienia środka odwoławczego, a więc po terminie do wniesienia protestu.

Wskazać należy, że obwarowanie protestu wyborczego szeregiem wymogów natury formalnej podyktowane jest zasadą szybkości postępowania i ustawowo wymuszoną istotą protestu wyborczego, a w szczególności jego ewentualnymi konsekwencjami. W takich okolicznościach protest winien zostać przygotowany ze szczególną starannością. Brak staranności wywołuje negatywne skutki dla wnioskodawcy, albowiem sądowi przysługuje uprawnienie do pozostawienia protestu bez dalszego biegu w oparciu o art. 393 § 2 k.wyb.

Suma tych okoliczności przemawia za uznaniem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego jako merytorycznie poprawnego i odpowiadającego prawu.

Mając powyższe na uwadze, podzielając argumentację Sądu Okręgowego, na podstawie art. 394 § 4 k.wyb. oraz art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie.

SSA Maria Pietkun

SSA Jacek Witkowski

SSA Artur Tomanek

Zgodność niniejszego odpisu
z oryginałem stwierdzam
Wrocław, dnia 2019-04-27
Z up. kierownika Sekretariatu
Katarzyna Wojciechowska
Starszy Sekretarz Sądu

